

BAGOLYSORS

A Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány félévente megjelenő kiadványa

I. évfolyam 1. szám - 2006

Kiadja

Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány

2230 Gyömrő, Eötvös u. 34.

Adószám: 18090343-1-13

Bankszámlaszám: OTP Bank Rt. 11702036-
20655705

E-mail: gyongybagoly@gyongybagoly.hu

Honlap: www.gyongybagoly.hu

Gyöngybagolyvédelmi ügyelet

06-20-322-5620

06-20-995-2830

Tartalom

Köszöntő	2
Bemutkozunk – A kezdetek.....	3
A gyöngybagoly.....	4
Gyöngybagolyvédelmi ügyelet és bagolymenhely	6
Mindenki a maga módján.....	8
Hogyan lehet csatlakozni?	10
Az átláthatóság kedvéért: A 2005-ös év jelentése.....	11
Önkénteseink magukról.....	14
Angol vendégek a Gyöngybagolyvédelmi Alapítványnál	14
Mindennapi természetvédelem... De hogyan?	15
Aktuális programok	16

A Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány bejegyzett társadalmi szervezet.

Célja a magyarországi gyöngybagolyállomány megóvásán keresztül hozzájárulni a hazai környezettudatos gondolkodás elterjedéséhez.

Címlapon: Gyöngybagolyfiókák – Hámori Dániel felvétele

Köszöntő

Kedves Olvasó!

A Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány első, a jövőben reményeink szerint félévente megjelenő kiadványát tartja most a kezében. Ennek az évente kétszer megjelenő füzetnek sokrétű feladatot szánunk.

Közvetlen, és egyben legfontosabb célunk, hogy több és több, a természeti környezetünk megóvásáért aktívan tenni akaró támogatót toborozzunk a természetvédelem ügye köré. Egyedül a mi kitartásunkon és ügyességünkön múlik, hogy hány terepi madarászásba bekapcsolódó fiatalt, vagy ilyen-olyan felajánlással a munkánkat segítő támogatót tudunk megnyerni céljaink megvalósításához.

Gyöngybagolyfiókák a költőlárában (Fotó: Klein Ákos)

Másodsorban rendszeresen megjelenő kiadványunkkal állandóan szeretnénk a környezettudatosság gondolatát a fejekben ébren tartani vagy felébreszteni. S habár egymagunk nem tudjuk megoldani a természeti problémákat, mégis hisszük, hogy szorgos döngicsélésünkkel hozzájárulunk egy egyre növekvő méhraj figyelemfelkeltő dongásához.

S mint ahogy minden méhecske kicsit másként döngicsél, így a mi szervezetünk is talán némileg más oldalról, egy másik példán keresztül világítja meg ugyanazt a nagy bajt: az értékes természeti kincsek értelmetlen pusztítását. A

gyöngybaglyok helyzete Magyarországon nagyon szemléletes példája annak, hogy figyelmetlenséggel hogyan lehet egy gyönyörű és egyben az ember számára kizárólag hasznot hajtó állatot végveszélybe sodorni.

A mi feladatunk persze elsősorban az, hogy a baglyok sorsával törődjünk. De ennyivel nem elégedhetünk meg. E kiadvány összeállítói törekszenek arra, hogy a gyöngybagolyvédelem ügyén túlmutatva környezettudatosan éljék mindennapjaikat is. Valljuk, hogy minden szónál többet ér a természetvédelem terén (is) példát adó életforma. Nem titkolt szándékunk, hogy kiadványunkban mindig helyet kapjanak a nap mint nap megvalósítható környezetbarát lehetőségek a közlekedéstől a vásárlási szokásokig. Ezáltal kívánunk a gyöngybagolyvédelemmel még többet mondani és adni a természetvédelem iránt fogékony olvasóknak.

Kérem a kedves Olvasót, hogy érezze magát megszólítva kiadványunk által, és a mindenki számára nyitott Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány munkájába, támogatásába vegyen részt! A jó ügyben és az Önök nyitottságában bízva kívánom, hogy e kiadvány sok éven keresztül hatékonyan szolgálja a hazai természetvédelem ügyét!

Költőláda kihelyezés oszlopra 2003-ban (Fotó: Elekes Péter)

Klein Ákos

Bemutkozunk – A kezdetek

(I. rész)

A Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány 1997-ben jött létre azzal a céllal, hogy a magyarországi gyöngybagolyállomány védelmét segítse aktív védelmi módszerekkel, szemléletformálással.

A gyöngybagolyvédelmi munkában kulcsfontosságú, hogy a gyöngybagoly kultúrakövető fajként szinte kizárólag emberi létesítményekben, épületekben költ. Így léte, biztonsága elsősorban az adott épület tulajdonosának jóindulatától függ. Éppen ezért a gyöngybagolyvédelemben az egyik legfontosabb feladat a szemléletformálás, az emberek tájékoztatása, a baglyokkal kapcsolatos pozitív szemlélet kialakítása.

Az alapítvány önkéntesei részt vesznek a védelmi stratégia alapjául szolgáló állomány-felmérési munkákban, a gyűjtött adatok feldolgozásában, a védelmi eljárások kivitelezésében, melyeknek célja a gyöngybagolyok költésének biztonságossá tétele, illetve új költőhelyek kialakítása.

Munkánk nem a szervezet bírósági bejegyzésével kezdődött, hanem már azt megelőzően is végeztünk előkészítő felméréseket. A védelmi munkákat megelőzően fokozatosan ismerkedtünk az ország gyöngybagolyállományának helyzetével, egyre szélesebbre tágítva a felmért települések körét.

Az 1993-1995 évek voltak azok az évek, amikor felfigyeltünk a gyöngybagolyok problémájára. Egy egészen kicsi, néhány településből álló régió (Észak-Bácska egy része) gyöngybagolyállományát mértük fel rendszeresen és hasonlítottuk össze a terület korábbi gyöngybagolyállományával a talált nyomok és a kapott információk alapján. Ahogy sejtettük, a területen a valaha használt költőhelyeknek csak töredékén találtunk költést. A jelenség okai már ekkor egyértelművé váltak. **A legnagyobb problémának már ekkor is az épületek lezárása látszott** nem csak a költőhely megszűnése, hanem a bezárt és így éhenpusztult példányok megdöbentően nagy száma miatt is.

Az 1995. évben tapasztaltak alapján elhatároztuk, hogy a következő évben egy

nagyobb összefüggő területen végzünk felmérést, hogy kiderüljön, vajon nem csak elszigetelt példa-e a gyöngybagolyok általunk tapasztalt visszaszorulása.

1996-ban az eddig felmért települések körét kiegészítettük egy teljes régióval. Ez a Zsámbéki-medence és környéke összes templomának (körülbelül 100 épület) felmérését jelentette. Mivel sajnos az itt tapasztaltak alátámasztották az előző évi elszomorító tényeket, arra az elhatározásra jutottunk, hogy azokon a területeken, ahol más szervezet nem tevékenykedik, felmérjük a meglévő gyöngybagolyállományt, és megszervezzük a gyöngybagolyok védelmét.

Lovasberényi kastélykápolna (Fotó: Elekes Péter)

1997-ben a kis mintaterületet a Zsámbéki-medencéről Komárom-Esztergom megyére bővítettük, illetve más megyékből kisebb mintavételi területeket választottunk (Pest, Nógrád, Fejér megyékből). Gyöngybagolyállomány-felmérő tábor szerveztünk Bács-Kiskun megyébe, ahol körülbelül 400 épületet vizsgáltunk át. Azért

éppen az Alföldet választottuk, mert irodalmi adatok alapján egykor itt jelentős gyöngybagolyállomány költött a mezőgazdasági épületekben. A tábor tapasztalatai megdöbbentőek voltak, többszörösen igazolták azt a feltételezésünket, hogy az ország gyöngybagolyállománya itt is vészesen lecsökkent. Az **átvizsgált mintegy 400 alkalmasnak vélt épülethől mindössze nyolcban találtunk költést, míg régi költéseknek sok helyen találtuk nyomát.**

Ezek az előzetes vizsgálatok tették indokolttá, hogy egy hivatalosan bejegyzett természetvédelmi társadalmi szervezet jöjjön létre, amely felhívja a figyelmet a gyöngybaglyok helyzetére, és programjai révén aktívan képes tenni e faj fennmaradásáért. Így jött létre 1997-ben a Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány. Az Alapítvány nyílt, ahhoz bárki csatlakozhat, aki az Alapítvány céljaival egyetért és azt munkájával, tárgyi adományaival vagy anyagilag támogatni szeretné.

/A következő Bagolysorsban folytatjuk Alapítványunk történetét a megalakulástól napjainkig/

A gyöngybagoly

(I. rész)

A gyöngybagoly (*Tyto alba*) fokozottan védett éjszakai ragadozó madarunk, természetvédelmi eszmei értéke 100 000 Ft. Magyarországi állománya az utóbbi évtizedekben drasztikusan lecsökkent. Ennek számos oka van, de talán mind közül a legfontosabb, hogy Magyarországon a gyöngybagoly az emberi településekhez, épületekhez kötődik. Általában az egyházi épületek (templomok, kápolnák) tornyaiban költ. Speciális fészkelési igényei miatt máshol csak ritkán találja meg életfeltételeit. A napjainkban megszorodott örvendetes templomfelújítások sajnos a tornyok lezárásával érnek véget, melyek következtében a költésben lévő baglyok elpusztulnak. Az állománycsökkenéshez továbbá hozzájárul a gyöngybaglyok által nehezen viselt mostoha időjárási körülmények, táplálkozó területek szűkülése, a közlekedés okozta pusztulás, áramutések, lelövés és mérgezés.

A gyöngybagoly jellemzése

Brehm "Az állatok világa" című művének "Madarak" kötete az egyik legrégebbi olyan munka melyben bővebben olvashatunk a gyöngybagolyról is:

Repülő gyöngybagoly (Festette: Kókay Szabolcs)

„A gyöngyös bagolynak vagy fátyolos bagónak - mint itt-ott hazánkban a gyöngybaglyot hívják - felső teste hamuszürke alapszínen nagyon finom fekete és fehér hosszanti foltokkal rajzolt; a hátsó fej oldalai és a tarkó rozsdássárgás alapon hasonló színű rajzolatot mutatnak; a felső szárnyfedők hamuszürkék, világosabban erezett és fekete és fehér fröccsökkel tarkítva; alsó teste sötét rozdsasárga alapon barnán és fehéren pettyezett; vénasszonyias ábrázatának fátyola rozdsaszínű, néha alsó részén rozsdafehéres; evezői rozdsaszínűek, belső zászlójuk fehéres, 3-4 sötétebb harántszalaggal, a külső zászlón sötét foltozással; farktollai rozdsasárgák 3-4 fekete

harántávollyal, hegyükön hamuszürke, fehéresen hamuszürke, fehéresen erezett széles harántpánttal. Szeme sötétbarna; csőre és viaszbőre vörhenyes fehérek; lábai - a mennyiben csupaszok - szennyes kékesszürkék. A tojó rendszerint valamivel komorabb színezetű mint a hím. Hosszúsága 33-35, szárnyhossza 28-30,5, farkhossza 12,8-13,2, lábhossza 4,7-5,5, csőrhossza 2,8-3 cm. „

„Színezete nagyon változó. Némely példányok felső testének alapszíne sötét hamuszürke, alsó testüké majdnem rozsdavörös, másoké meg világos rozsdasárga, sötét fehér, hátuké ellenben halványabb hamuszürke.”

„Ültökben egyéb baglyokhoz hasonlítanak ugyan, csakhogy karcsúbbak, magasabb termetűek, nem annyira köpcösek, ábrázatuk pedig irgalmatlanul vénasszonyias. Hihetetlenül szomorú pofákat vágnak, s csodálatosan fintorgatják arcukat.”

„A fiókák - egyéb más baglyokhoz hasonlóan - kezdetben fölöttébb rútak, ám azért szülőik melegségesen ragaszkodnak ocsmány apróságukhoz s bőségesen hordják számukra az egeret.”

Gyöngybagolyfiókák (Fotó: Nagy Tibor)

Elterjedés

A gyöngybagoly kozmopolita faj, minden földrészen előfordul. Az egyes földrészekben több mint 30 különböző alfajt találunk, melyek esetenként nagyon eltérnek egymástól méretben,

színezetben, testarányokban. A közös tulajdonság, mely minden alfajra jellemző és rendkívül sajátos külsőt kölcsönöz nekik, a szív alakú arcfátyol. A Kárpát-medencében a sötét mellű alfaj; a *Tyto alba guttata* a jellemző, de hazánk déli, délnyugati területein szórványosan a fehér mellű, atlanti elterjedésű alfaj; a *Tyto alba alba* is fészkel és a sötét mellű közép-európai formával kevert populációt alkot. Elterjedésének a szélsőséges csapadék és hőmérsékleti viszonyok szabnak csupán határt.

Európai elterjedése

Az európai földrész nagy részén megtalálható fészkelő fajként. Ez alól kivétel a volt a Szovjetunió Uráltól nyugatra eső része, Norvégia, Finnország, Törökország, Albánia és Bulgária nagy része. Általában elmondható, hogy hiányzik a nagy kiterjedésű síkságokról és a hegységekből, leginkább a változatos növényborítottságú dombságokat kedveli.

Magyarországi elterjedése

A gyöngybagoly magyarországi elterjedése megyénként változik, legnagyobb állományát a Dél-Dunántúl három megyéjében találjuk (Tolna, Baranya, Somogy). A Duna-Tisza között sokkal ritkább, míg az Alföldön - saját megfigyeléseink szerint - egészen ritka. Az Északi- középhegységben a 400 méternél magasabb részekről hiányzik.

Állomány nagyság

Élőhelyigényének megfelelően európai állománya a következőképpen alakul: legnagyobb állománya Spanyolországban (60-70.000 pár) és Franciaországban (30-40.000 pár) él. Utánuk Németország és Olaszország következik 10.000 páros állományával, majd Nagy Britannia körülbelül 6-7.000 párral.

Az 1998-ban kiadott "Magyarország madarainak névjegyzéke" szerint hazánkban mintegy 800-1000 pár gyöngybagoly él. Ez a szám azonban egy kedvezőtlen telet követően a felére is zuhanhat.

Élőhely - Költőhely

Hazánkban a gyöngybagolyállomány nagy része emberi településeken, vagy azok közelében költ. A nagyvárosok azonban már nem teremtik meg a megfelelő körülményeket a baglyok számára. Még ha alkalmas költőhelyet is találnak, a táplálkozó területek már túl messze vannak. A legalkalmasabbak a kis és közepes települések, ahol még a hagyományos háztáji állattartás, a nagy kertek, a szántóföldek jelentik sokaknak a megélhetést, ezzel alkalmas vadászterületet teremtve a gyöngybaglyok számára. A baglyok legideálisabb élőhelyei közé tartoznak a kisebb szántóföldekkel, kaszálókkal, legelőkkel, mezőgazdasági épületegyüttesekkel tarkított, mozaikos területek.

A gyöngybaglyok költőhely-választásának fő szempontja mindig a zavartalanság, éppen ezért szinte mindig olyan építményeket választanak, melyeket emberek állandó ott tartózkodásra nem használnak. Találtunk már gyöngybagolyköltést templomokban, kápolnában, mezőgazdasági épületekben, elhagyott tanyák, melléképületek

padlásán, víztornyokban, használaton kívüli csarnokokban és ritkán löszfalak üregeiben is.

A gyöngybaglyok által választott költőhelyeknek közös tulajdonságuk még, hogy általában 4 méter fölötti magasságban található (ennek fontos természetvédelmi jelentősége is van a gyakorlati gyöngybagolyvédelmi módszerek alkalmazása során), és rendszerint zezugos, sötét helyek.

A költőhely 4 méter fölötti elhelyezkedésére csak ott számíthatunk, ahol ragadozó – a gyöngybaglyok számára veszélyt és konkurenciát jelentő – emlősök vannak. Hazánkban ilyen ellensége a gyöngybagolynak a nyest. Angliában egyes élőhelyfoltokon ezek a ragadozó emlősök hiányoznak, ennek köszönhetően ott előfordul a földhöz nagyon közeli költés is.

/A költési, táplálkozási, kóborlási szokásokról és a törvényes védelem háttéréről a következő számban írunk majd/

Gyöngybagolyvédelmi ügyelet és bagolymenhely

A 21. század egyre veszélyesebbé válik, és nem csak ránk, emberekre nézve. Nem kell túl sokat a fejünket törnünk azon, hogy ezt belássuk; elég csak a közlekedési tragédiákra, vegyszeres mérgezésekre, sugárzási ártalmakra, lég- és vízszennyezésre gondolnunk. S természetesen e káros hatások alól nem kaptak felmentést a vadon élő állatok sem, csupán kevesebb figyelmet szentelünk rájuk, mint akár saját társadalmunk, akár a közvetlen hasznot nyújtó élővilág (pl. erdei vad, halfajok) sérüléseinek nyomon követésére, megelőzésére.

Mindezt végiggondolva cseppet sem lepődhetünk meg azon, ha az általunk épített civilizációnak, mint „veszélyes üzemenk” szerte a világon milliószámra esnek áldozatul vadállatok.

Hazánkban a baglyok és ragadozómadarak, mint nagytestű és veszélyeztetett fajok különösen sokszor kerülnek emberkézre valamilyen sérülés miatt, s e téren sajnos a gyöngybaglyok előkelő helyet foglalnak el. Emiatt határozott úgy szervezetünk 1999-ben, hogy létrehoz egy **egész Magyarország területén élő természetvédelmi ügyeletet**, ahol bárki bármikor jelezheti felénk, ha sérült gyöngybaglyot talál, vagy bármilyen gyöngybagolyvédelmi beavatkozásra sürgősen szükség lenne. A gondolatot erősítette, hogy országszerte egyre sűrűbben találkoztunk azzal a problémával, hogy a segítő szándékkal teli emberek sem minden esetben tudnak mit tenni az általuk talált sérült vadmadarakkal. Elhatároztuk, hogy életre hívunk egy ügyeleti szolgálatot, ami azt jelenti, hogy egy éjjel-nappal élő telefonszámon várjuk a kéréseket, bejelentéseket, amely telefonszámot országosan terített szórólapjainkban és e kiadványunkban is ismertetünk.

A telefonra érkezett hívások alapján lehetőség szerint még a hívás napján, de legkésőbb másnap a helyszínre megyünk a sérült, elárvult madarakért, majd szakszerű - ha kell, állatorvosi - ellátásban részesítjük őket. Ezt követően e sérült példányok elkerülnek egy kifejezetten gyöngybaglyok számára létrehozott telepre. E madarakat felépülésüket követően szabadon engedjük, illetve ha sérülésük ezt nem teszi lehetővé többé, akkor a telepen gondoskodunk róluk a továbbiakban. Az így nálunk maradt gyöngybaglyok szaporodhatnak, s a kikelt egészséges fiókákat visszajuttatjuk természetes költésekbe, ahol a szülők gond nélkül elfogadják az „örökbeadott” fiókát.

Egy ilyen jellegű ügyelet és telep fenntartása sokszoros természetvédelmi értékkel bír. Elsősorban segítséget nyújt az embereknek, hogy kihez fordulhatnak, ha sérült baglyot találnak, s ez megadja annak lehetőségét, hogy minden jóakarató ember tehessen a természetvédelemért. Hisszük, hogy a jó példa ereje átterjedhet sok emberre, s ily módon kicsit alakítható az emberek szemlélete. Másodsorban gyöngybagolypéldányokat tudunk megmenteni, illetve fogságban született fiókákkal tudjuk erősíteni a vadon élő állomány létszámát. Harmadsorban a telep lehetőséget kínál a gyerekeknek és érdeklődőknek, hogy a baglyokat testközelből megfigyeljék, akár belépjenek a röpdékbe. Ez az élmény sok esetben életre szóló elkötelezettséget jelent a természetvédelem mellett.

Az alábbiakban röviden összefoglaljuk, hogy milyen veszélyeknek vannak kitéve a gyöngybaglyok:

Közlekedési balesetek: A gyöngybaglyok előszeretettel vadásznak nyomvonalas létesítmények (utak, vasúti töltések, csatornapartok) mentén, mivel ezeken a helyeken sokszor nagyobb számban fordulnak elő a pockok, egerek, amelyekkel a gyöngybagoly is táplálkozik. Az utak mentén vadászó baglyok (és egyéb ragadozómadarak) sokszor keresztezik a forgalmat, s ilyenkor történik meg, hogy elüti őket egy autó. Ilyen esetben leggyakrabban többszörös törés, belső sérülés vagy azonnali halál következik

be. Telepre került madaraink jelentős részét utak mellett találták.

Áramütések: Ragadozó madaraink többségére igaz, hogy szívesen vadásznak lesből. Ekkor keresnek valami kiemelkedő pontot, s arra kiülve kémlelik a földet, hátha mozgó rágcsálót észlelnek rajta. A vadászatnak e módja sokkal energiatakarékosabb, mint mindezt a levegőben körözve, repülve végezni. Ezekre kiülve aztán valamely testrészük gyakran hozzáér a vezetékhez, s az áram vagy azonnal halálra rázza őket, vagy maradandó sérüléseket szenvednek, s csak napok múlva pusztulnak –általában éhen.

Áramütött macskabagoly teteme (Fotó: Klein Ákos)

Mérgezések: Sokszor nehezen bizonyítható veszélyforrás. Baglyok esetében általában rágcsálóirtást követően a mérgezett legyengült vagy haldokló egereket könnyen elkapó gyöngybaglyokban is hat a méreg. Ilyenkor a lesóványodott, étvágytalan madarakat akár szabad kézzel is meg tudják fogni a gazdák a magtárakban.

Fészekalj megsemmisülése: Gyöngybaglyoknál kifejezetten gyakori eset, hogy a költésben lévő

gyöngybagoly család feje fölül elbontják az épületet, pl. tetőfelújítási munkálatok miatt. Ezek a munkák és a költés is általában nyár derekára esnek. Az így hajléktalanná vált fiókákat vagy a közelbe kell kihelyezni egy költőládába, ahol a szülők a kisbaglyok hívóhangja alapján megtalálják áthelyezett fiókáikat, vagy adoptálni kell más családokba őket. Rosszabb esetben ember neveli fel a fiatalokat, és a későbbiekben kell visszavadítani a kifejlett példányokat.

Az ügyelet hivatalos beindulásának időpontja 1999. január 1. Az azóta eltelt időszakban Alapítványunk profiljának megfelelően a hozzánk került madarak között dominált a gyöngybagoly, de eljutott hozzánk még egerészölyv, erdei fülesbagoly, réti fülesbagoly, kuvik, karvaly, vörös vércse, szürke gém, réti sas és fehér gólya is.

Az ügyeleti munka kezdetétől fogva naplót vezettünk (telefonhívások, megkeresések, információk a bajba került madarakról, pontos feljegyzések minden egyed sorsáról). A naplóban minden hozzánk került madár kap egy sorszámot, mely alapján nyomon követhető a későbbiekben.

Az elmúlt évek alatt összesen több mint 100 madáron próbáltunk segíteni, melyek közül mintegy 50 példány életét sikerült is megmenteni.

A Gyöngybagolyvédelmi ügyelet
állandóan hívható telefonszámai:

06 20 322 5620

06 20 995 2830

Mindenki a maga módján...

A gyöngybagoly-, és általában a természetvédelmet nagyon sok úton-módon lehet segíteni. Sokszor az a téves elgondolás alakul ki az emberekben, hogy a természetvédelmi szervezetek egyedül az anyagi támogatásnak örülnek. Mi szeretnénk ezt a félreértést eloszlatni. Álszent kijelentés lenne azt mondani, hogy nincs szükségünk anyagi támogatásra, hiszen programjaink megvalósítása anyagai fedezet nélkül nem megvalósítható. De ugyanakkor sok egyéb mód nyílik egy természetvédelmi cél megvalósításának támogatására, amely nem pénzbeli juttatás, mégis nagy segítséget jelent egy szervezet hatékony működésében.

A következő sorokban szeretnénk ötleteket adni, hogy milyen úton lehet a Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány munkáját segíteni, akár anyagi áldozatvállalás nélkül is. Az elkövetkező számokban egy külön rovat foglalkozik majd mindig a munkánkhoz aktuálisan szükséges eszközök, anyagok listájával, és a remélhetőleg hozzánk eljutott támogatások köszönetnyilvánításával.

Kétkezi segítségnyújtás. Ha szeretne ténylegesen bekapcsolódni munkánkba, és nem, mint külső támogató, hanem mint az Alapítványt ténylegesen működtető személy szeretne tenni a természetvédelemért, ennek örülnénk a legjobban. /a csatlakozás módjáról és a részvétel lehetőségeiről a *Hogyan lehet csatlakozni?* című cikkünkben írunk részletesebben, ld. 10. oldal/

Alapanyagok: Alapítványunk sok védelmi intézkedéshez használ építkezési és barkács alapanyagokat, úgy mint: deszka és fűrészáru, OSB lap, szög és facsavar, homok, sóder, cement, téglá, nádfonat, kerítésdrót, műanyag háló, kátránypapír, fagerenda stb.

Irodai eszközök: A mindennapos adminisztráció során és a szemléletformálásra fordított munkánk során sok irodaszer fogy. Így mindig örülünk az alábbiaknak: borítékok, géppapír (lehetőleg „újrapapír”), postai bélyeg, nyomtató patron, írható CD és DVD, tűzőgép, iratdossier, lefűzőtasakok stb.

Szerszámgépek, kézi szerszámok: Védelmi intézkedéseink zöméhez sok szerszámgépet használunk, úgy mint: kézi körfűrész, dekopír fűrész, akkumulátoros csavarozó és fűrőgép,

sarokcsiszoló, fogók, kalapácsok, csavarhúzó, reszelők, hosszabbító, pormaszk és védőszemüveg, védősisak, alumínium létra stb.

Közvetlen anyagi támogatás: Alapítványunk működtetése és szerteágazó tevékenysége sok kiadással jár. E kiadásokat a pályázati szerencse ingadozásaitól függően tudjuk finanszírozni. Ugyanakkor számtalan olyan szükséges kiadás *lenne* amelyekre nehezen sikerül pályázati forrást teremteni, vagy amelyekre kiegészítő forrásokat kell találnunk. Emiatt a legapróbb anyagi hozzájárulásnak is megvan a helye. Ön tetszőleges összeggel és határozott vagy általános céllal is támogathatja Alapítványunkat. Néhány bagolymentő tevékenységünk átlagos költségét írtuk le az alábbiakban támpontként.

550 Ft - Egy fogságban született gyöngybagolyfióka felneveléséhez szükséges táplálék költsége

1100 Ft – Egy felnőtt sérült gyöngybagoly féléves tartási költsége (Fogadjon örökbe egy sérült gyöngybagolyot! című programunk)

3350 Ft – Egy vadon talált sérült gyöngybagoly átlagos telepre kerülési költsége

5000 Ft – Egy vadon talált sérült gyöngybagoly teljes kezelési költsége a lehetséges szabadon engedésig

10 000 Ft – Elárvult gyöngybagolyfészekalj fiókáinak elhelyezése megfelelő gyöngybagoly családokhoz

Tetszőleges összeg az alábbi célokra:

- Sérült gyöngybagolyok kezelésére, szaporítására létrehozott telep fenntartására, fejlesztésére
- Környezeti nevelési célra (iskolai előadások, bemutatók, táborok stb.)
- Programmegvalósításra (terepi gyöngybagolyvédelmi munkák, felmérések stb.)
- Általános működési célra (irodai szerek, eszköz beruházásra stb.)

Kérjük, amennyiben bármilyen módon támogatni tudja céljaink megvalósítását, úgy az alábbi elérhetőségek bármelyikén jelezze ezt felénk. **Segítségnyújtásukban bízva előre is köszönjük a legcsekélyebb támogatást is!**

Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány

Cím: 2230 Gyömrő, Eötvös u. 34.

E-mail: gyongybagoly@gyongybagoly.hu

Állandó telefon: 06 20 322 5620

Bankszámlaszám:

OTP Bank Rt. 11702036-20655705

Itt szeretnénk köszönetet mondani eddigi támogatóinknak

Budapest Bank Budapestért Alapítvány, Dunacolor Kft., ECC Hungary Bt., Fejér Megye Közgyűlése, Formal Bt., Fővárosi Közgyűlés, Független Ökológiai Központ, Gemenc Rt., Gyermek és Ifjúsági Alapprogram, Közép- és Kelet-Európai Regionális Környezetvédelmi Központ, Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium, Meskó és Társa Bt., Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány, Nemzeti Civil Alapprogram, Ökotárs Alapítvány, Pro Renovanda Cultura Hungariae Alapítvány, Somogy Megyei Közgyűlés, Soros Alapítvány, Wector-Scope Kft.

Hogyan lehet csatlakozni?

A Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány nyílt, ahhoz bárki csatlakozhat, aki egyetért az Alapítvány célkitűzéseivel, és azokért tenni, áldozni képes. Az Alapítványoknak a magyar jogszabályok szerint nincs tagságuk, így tagdíj sincsen. Az Alapítványhoz tartozó aktívan közreműködő személyeket ezért önkénteseknek hívjuk. A csatlakozás nem jár semmiféle kötelezettséggel, évi néhány napos részvételtől a mindennapos aktív irányító szerepig nyitottak a lehetőségek. A Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány eddigi eredményeit önkéntesei révén érte el, akik döntő többségében általános iskolás, gimnazista és egyetemista fiatalokból szerveződtek. Az Alapítványt jelenleg a 20-as és 30-as éveik között járó aktivisták irányítják. Minden érdeklődőt szeretettel várunk és bevonunk programjainkba. Feladataink annyira szerteágazóak, hogy minden korosztály és érdeklődés megtalálja a számára érdekes és elvégezhető feladatot.

Így egészen a pályázati és forrásteremtési feladatoktól a terepi baglyászásig sokszínű a paletta. Eddigi tapasztalataink azt mutatják, hogy elsősorban a 14-22 éves korosztály az, aki idejével is viszonylag szabadon rendelkezik, és megfelelően független már ahhoz, hogy segítséggel, de akár önállóan is tevékenykedjen. Őket különösen is biztatjuk a munkánkba való bekapcsolódásra, hiszen sokat tanulhatnak a madárvilágról, benne kiemelten a baglyokról, Magyarországról, a természetvédelemről és a természetes, környezettudatos életmódról.

Több éve fogad szervezetünk a gödöllői Agrártudományi Egyetemről és a soproni

Erdőmérnöki karról szakmai gyakorlatra hallgatókat.

A Gyöngybagolyvédelmi Alapítványról többet is megtudhat a www.gyongybagoly.hu folyamatosan bővülő honlapról.

Oszlopra szerelt költőládák kihelyezése (Fotó: Elekes Péter)

Bízgatunk mindenkit, hogy bátran keressék fel Alapítványunkat az alábbi elérhetőségeken:

Kapcsolattartó személy: Klein Ákos

e-mail: akso@freemail.hu vagy

akso@gyongybagoly.hu

Állandóan hívható mobil szám: 06 20 322 5620

Levelezési cím:

Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány

2230 Gyömrő, Eötvös u. 34.

Hálásan köszönjük eddigi önkénteseink segítségét:

Akucs Anna, Barabás Lilla, Barcánfalvi Péter, Benkő Edina, Besnyői Vera, Bodó Zsuzsa, Boldogh Sándor, Böddi Zsófi, Bucs Szilárd, Burinda Tamás, Csernák Tamás, Cserni Anett, Csirkó Attila, Csontos Csaba, Dallos Dániel, Deák Szilvia, Deák Zsanett, Deme Tamás, Dobosi Tamás, Eipl Gábor, Elekes Péter, Farkas Bogi, Fatér Ágnes, Fazekas Gergely, Fazekas Krisztina, Fehérvári Péter, Fekete Betty, Fenyősi János, Fülöp Ákos, Gál Zoltán, Gergely Botond, Gibicsár Szilvia, György László, Habarics Béla, Hajma András, Hámori Dániel, Hancz Kriszta, Hibbey Zsombor, Horváth Gábor, Horváth Endre, Illés Gábor, Janó Tamás, Klein Ákos, Kovács Erik Viktor, Kovács Dávid, Kucsera Milán, Lóránd Miklós, Major Gergő, Major József, Martók Edina, Mátics Róbert, Mayer László, Miholcsa Tamás, Nagy Attila, Nagy Judit, Nagy Tibor, Nagy Tiborné, Nagy Zoltán, Osvát Szabolcs, Páhi Anita, Hámori Kriszta, Pásztor Andrea, Piroch Márton, Piroch Rezső, Pluhár Dóra, Pregicer Kinga, Rábai Zsolt, Sarudi Vivien, Seres Tamás, Siklódi Máté, Szabó László, Szél László, Széll Szabolcs, Szemerszky Reni, Szommer Antal, Sztankay Róbert, Szűcs Gyula, Tell Vilmos, Tóth Krisztina, Tóth Tamás, Tóth Vanda Edit, Vandlik Otília, Varga Sándor, Vilmányi Ibolya, Vógl István, Zöllei Anikó.

fogságra van ítélve, legtöbbször valamely végtagsérülés miatt. Ezek a madarak azon túl, hogy a környezeti nevelésben betöltött szerepük lényeges, hasznot jelentenek a természetvédelemnek amiatt is, hogy fogságban szaporodnak, és egészséges utódaik kihelyezhetők természetes fészekaljakra. Mindemellett az emberek, akik tudomást szereznek az akcióról, maguk is legtöbbször szimpatizánsaivá és támogatóivá válnak a gyöngybagolyvédelemnek. 2004-ben (7 fióka) és 2005-ben (3 fióka) is sikeresen szaporodtak telepünkön a gyöngybagolyok. A fiókákat 2004-ben visszavádítással, 2005-ben adoptálással jutattuk vissza a természetbe.

A telepet 2005-ben az OKTVF (Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség) ellenőrizte, mindent rendben talált, és a további működésre kiadta a természetvédelmi engedélyt.

2004/2005. évi gyöngybagolyvédelmi tevékenység, a gyöngybagolyvédelem folytonosságának fenntartása a 2002-2003-ban kijelölt feladatok megvalósítása (KvVM, K-36-04-00069M)

A 2004/2005-ös védelmi tevékenységek körét korábbi felméréseink adataira támaszkodva jelöltük ki. Az elvégzett feladatok Baranya, Tolna és Somogy megyéken kívül Veszprém, Pest, Nógrád, Hajdú és Bács-Kiskun megyékre terjedtek ki.

Gyöngybagolyfiókák gyűrűzés előtt (Fotó: Hámori Dániel)

Összességében a tervezett 81 védelmi munka helyett 91-et sikerült elvégezni a pályázati összegből. Kiemelendő védelmi intézkedés volt az

elárvult fiókák adoptálása. Alapítványunk körlevélben tájékoztatta az állatkerteket és nemzeti parkokat, hogy amennyiben elárvult fészekaljakat találnak, úgy azt az Alapítvány felé jelezzék. Mindezek eredményeként 4 fészekalj 12 fiókáját sikerült biztonságosan szétosztanunk más természetes fészekaljok között. 9 esetben végeztünk komoly, a torony szerkezetét is érintő süvegtér elzárást, 15 költőládát helyeztünk ki, 7 esetben végeztünk galambmentesítést stb.

Gyöngybagoly monitoring Komárom-Esztergom és Nógrád megyékben (2004-2005) KvVM, K-36-03-01949T

E pályázat keretében végigjártuk Nógrád és Komárom-Esztergom megyék már ismert, illetve ezidáig fel nem mért területeit. Ez utóbbi területek elsősorban Nógrád megyére terjedtek ki, ahol ezt megelőzően csak kevés időt töltöttünk. Komárom-Esztergom megyében 41 monitoring helyszínt/alkalmat rögzítettünk. A 2005-ös év a Nógrád megyei gyöngybagolyállomány számára

Tipikus költőhely: a templomtorony (Fotó: Klein Ákos)

rendkívül kedvezőtlen volt. Ez évben egyetlen sikeres költést sem találtunk, ami persze nem jelenti azt, hogy teljesen eltűnt volna a megyéből. A korábbi években (1999 óta) 1-6 között alakult a megyében általunk ismert gyöngybagoly-párok száma. A 2005-ös felmérés során 34 épületet vizsgáltunk meg, és ezek közül mindössze 2 helyen találtunk friss nyomát gyöngybagolynak.

Működési költségek

Szervezetünk sikeresen pályázott az NCA-hoz (Nemzeti Civil Alapprogram) működési

költségeink fedezésére és az eszközkészlet fejlesztésére. Így sikerült az első körben nyomtató-fénymásolót, szakkönyveket vásárolni, illetve forrást teremteni a könyvelői megbízási díjra, posta, telefon és bankköltségekre.

Nemzeti Bio-monitorozási Rendszerben való részvétel: gyöngybagolyköltőhelyek felkeresése és köpetek gyűjtése

Alapítványunk 2001 óta részt vesz a Nemzeti Bio-monitorozási Rendszer kisemlős monitorozó programjában. Szervezetünk a következő középtájokról vállalta a mintagyűjtést: Bácskai-vidék, Dunamenti-síkság, Észak-Alföldi hordalékkúp-síkság, Komárom-Esztergomi-síkság, Mezőföld, Belső-Somogy, Vértes-Velencei-hegyvidék, Duna-Tisza közti síkvidék, Cserhátvidék, Dunazug-hegyvidék, Visegrádi-h. – Börzsöny, Mátravidék.

Kuvikvédelem

Annak ellenére, hogy Alapítványunk az elmúlt években nem nyert támogatást a fokozottan védett kuvik védelmére, egy 5 fős munkacsoport minden évben végez – a gyöngybagolyvédelmi munka mellett - kuvikfelmérési és védelmi munkákat dél Pest megye, valamint a Kiskunság területén (*programvezető: Hámori Dániel*). Az 5. éve tartó program alatt a munkacsoport 112 kuvik költőládát helyezett ki, és a potenciális kuvik költőhelyek döntő hányadát átvizsgálta. Eddig több mint 40 kuvikot gyűrűztünk le programunk során, de fészkeltek szalakóták, füleskuvikok, vörös vércsék és csókák is odúinkban.

Kuvik fiókák gyűrűzés előtt (Fotó: Hámori Dániel)

1% kampány

Önkénteseink aktív kampányának köszönhetően harmadik éve sikerül megdupláznunk az előző évi 1%-ból származó összeget. A 2005-ös évből származó felajánlások összesen 200 000 Ft bevételt jelentenek, amely szervezetünk fennmaradása szempontjából jelentős tétel. A tendencia megtartására törekedve igyekszünk még intenzívebb kampányt folytatni a következő évben.

**KÉRJÜK, ADÓJA 1 %-ÁVAL
TÁMOGASSA ALAPÍTVÁNYUNK
TEVÉKENYSÉGÉT!**

**ADÓSZÁMUNK:
18090343-1-13**

KÖSZÖNJÜK!

Gyöngybaglyos póló

Vásároljon gyermekének, családtagjainak, barátainak gyöngybaglyos pólót ajándékba!

Ez nem csupán olcsó és praktikus ajándék, de megvásárlásával jó célt is szolgál. A pólók ára teljes egészében a Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány természetvédelmi célkitűzéseit szolgálja.

M, L és XL méretben, 100% pamut sötétzöld rövidujjú póló a szívtajékon színes alapítványi emblémával. Megrendelhető az Alapítvány ismert elérhetőségein keresztül.

A póló ára: 1000 Ft

Aktuális programok

- 2006.10.01.: Gyöngybagolyvédelmi előadás (REX, Állatsziget)
- 2006.11-2007.04.: Madárgyűrűzés a gyömrői Tőzeges-tónál 6 alkalommal
- 2007.03.03.: Hívóhangos kuvikfelmérés és gyűrűzés a Kiskunságban
- 2007.05. 25-28.: I. kuvikfelmérő és – védelmi tábor a Kiskunságban
- 2007.07. 14-16.: II. kuvikfelmérő és – védelmi tábor a Kiskunságban
2007. 07. 17-20.: Gyöngybagolyvédelem Fejér, Tolna és Bács-Kiskun megyékben

A programokról érdeklődni lehet Hámori Dánielnél: 06-70-317-0029

Hirdetési felület

Hirdetési politika

A Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány támogatás fejében hirdetési felületet biztosít minden olyan szervezet és cég számára, amely működése összhangban áll a fenntarthatósággal, és tevékenységével elősegíti a környezettudatosság elterjedését hazánkban. Örömmel hirdetünk minden olyan rendezvényt, amely környezet-és természetvédelmi eseményekre, szabadidő sportokra, egészséges életmódra és egészséges táplálkozásra vagy hagyományörző tevékenységekre invitálja az érdeklődőket.

Következő számunk tartalmából:

- Bemutatkozunk (II. rész) • A gyöngybagoly (II. rész) • A gyöngybagolyvédelem alapjai • Baglyok a ház körül • Fogadj örökbe egy gyöngybaglyot!

A jelen számot összeállították: Hámori Dániel és Klein Ákos
Kiadja a Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány
Nyomtatás: Formal Bt. Budapest, Fotó & Reklámgrafika

Támogatói szelvény

Név:..... E-mail:.....

Cím:.....

A Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány természetvédelmi törekvéseit fontosnak tartom, ezért a következő módon támogatom működését:

- 1600 Ft támogatással címemre megrendelem a Bagolysors c. kiadvány 2007-es évi két példányát
- 3000 Ft pártoló támogatással címemre megrendelek egy alapítványi pólót és a Bagolysors c. kiadvány 2007-es évi két példányát

A csekk jobb felső sarkában lévő "Közlemények" rovatba kérjük a "Bagolysors 2007" feliratot íni! Pártoló támogatás esetén szintén írja be milyen méretű pólót küldjünk (M, L, XL). A támogatás beérkezése után a kiadvány I. számát 2007 januárjában, a II. számot júliusban postázzuk.

Gyere velünk baglyászni!

A Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány bejegyzett társadalmi szervezet. Célja a magyarországi gyöngybagolyállomány megóvásán keresztül hozzájárulni a hazai környezettudatos gondolkodás kialakulásához.

Várjuk minden olyan fiatal jelentkezését, aki szabad idejében szeretne természetvédelemmel, gyöngybagolyvédelemmel foglalkozni.

Gyöngybagolyköltések ellenőrzése, sérült gyöngybagolyok ápolása, bagolyvédelmi táborok, madárgyűrűzés és még sok egyéb program
Ha mindezek érdekelnek, nézd meg honlapunkat és keress fel minket!

Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány

2230 Gyömrő, Eötvös u. 34.

E-mail: gyongybagoly@gyongybagoly.hu

Honlap: www.gyongybagoly.hu

Állandó telefonszámok:

06-20-322-5620

06-20-995-2830

